

OCTAVARI PER LA UNITAT DELS CRISTIANS

PERE FARNES

NOTES PRELIMINARS

- Durant els dies de l'octavari per la unitat dels cristians en els quals, tant els catòlics com els cristians de les altres confessions, preguem per la unitat dels cristians, caldria recordar aquest important aspecte de la vida cristiana també en les celebracions litúrgiques.
- A la missa aquest record es pot fer tot fent servir cada dia —o almenys els dies ferials— els diversos formularis de la missa *per la unitat* (Missal Romà pp. 790-794); donat que hi ha tres formularis, cada un amb una doble oració, es pot fer servir cada dia una oració diferent i fer servir en dies alterns les tres oracions sobre les ofrenes i després de la comunió.
- Un dels dies d'aquest octavari es podrien proclamar, a més, les lectures de la missa *per la unitat* (el calendari litúrgic pastoral de 1982, p. 49 suggereix algunes de les lectures que es poden usar), recuperant les lectures de Samuel i de Marc el dia abans o l'endemà.
- Aquests mateixos dies es poden fer servir els diversos formularis de la pregària dels fidels tal com es troben al llibre oficial de *La pregària dels fidels* (pp. 139-144 i 171). El diumenge dia 24 es poden fer servir també les oracions, la pregària universal i el prefaci de la missa *per la unitat*; encara que el diumenge també està permès de fer servir fins i tot les lectures de la missa per la unitat, pensem que val més

no interrompre la lectura continuada dels diumenges. A tot estirar, aquest diumenge es podria substituir la primera lectura dominical (que no es llegeix de forma continuada) per la corresponent de la missa *per la unitat dels cristians*.

- En la Litúrgia de les Hores el record de la setmana per la unitat és especialment oportú a Vespres. Tenint present que el tema d'aquest any 1982 és "Que tots trobin en vós, Senyor, la seva estada", suggerim de substituir aquests dies la lectura breu de Vespres per les perícopes que indiquem a continuació (cfr. "Institutio" n. 46). A tall d'homília es podrien llegir també els fragments que indiquem més avall. Després d'aquesta reflexió es pot fer un breu espai de silenci, ometent, en aquest cas, el responsori breu (cfr. "Institutio" n. 48-49).
- També es poden afegir —abans de la petició pels difunts— les pregàries que suggerim per a cada un dels dies.
- Les pregàries per la unitat no semblen tan oportunes a Laudes perquè els precés d'aquesta hora no són oració universal o dels fidels sinó pregàries per a la santificació de la pròpia jornada. No obstant, si, pels horaris de la pròpia comunitat, semblés més oportú, la commemoració *per la unitat* (lectura, reflexió, peticions) es podrien fer també a aquesta hora.

CELEBRACIÓ DE VESPRES

18 DE GENER (dilluns)

Lectura bíblica: Gàlates 3,23-29

Homília

Tant nosaltres com els nostres germans separats hem rebut el do de la fe en Jesús; i tots també a través d'un sol baptisme ens hem vinculat a la seva única mort i resurrecció salvadora, tot revestint-nos de Crist... I, tanmateix, ens hem separat, de vegades fins i tot per petites subtileses o per simples opinions personals esqueixant el Cos de Crist. I les nostres subtileses i opinions han engendrat de vegades divisions més profundes, que han arribat a ofuscar fins i tot matisos més o menys importants de la veri-

tat revelada. Aquest és el panorama de desunió que els nostres pecats han introduït entre nosaltres: desunió i lluites internes dins mateix de la nostra comunitat catòlica; oposicions manifestes, que després han engendrat diferències que ja són greus entre els membres de diverses confessions. Que Déu perdoni el nostre orgull; i que ens doni el desig intens de la unitat, unitat amb els nostres germans catòlics sota el pasturatge dels nostres bisbes units al Papa; i que la nostra pregària assídua intercedeixi també per la unitat amb els germans més radicalment separats. Que aquest mateix desig d'unitat germini en tots aquells germans que, com nosaltres, creuen en Crist Salvador.

Per afegir a les pregàries

- Senyor Jesús, feu que tots els qui hem rebut el do d'una única fe en vós i, a través d'un únic Baptisme, ens hem incorporat a la vostra única mort i resurrecció salvadora, no ens sotmetem altre cop a les mainaderes de les nostres opinions o criteris personals.

R/. Senyor, escolteu el vostre poble.

- Que tots els qui confessant la mateixa fe en vós, únic Senyor i Salvador ens convertim en descendents d'Abraham i hereus de la promesa, visquem en tensió cap a la nostra única esperança sense sotmetre'ns altre cop a lleis creades per nosaltres mateixos.

R/. Senyor, escolteu el vostre poble.

19 DE GENER (dimarts)

Lectura bíblica: Filipencs 2,1-5

Homilia

De divisions i rivalitats sempre n'hi ha hagut, a l'Església. Fins i tot en la mateixa comunitat apostòlica. Però també des de sempre la Paraula de Déu ha exhortat a la unitat: mantingueu-vos units per uns mateixos sentiments i per una mateixa estimació. Per als qui volem ser fidels a Jesucrist, aquesta mútua comunió és un dels fonaments més preciosos, puix la unitat dels cristians és la voluntat del Senyor: Que tots siguin u. Aquesta

unitat exigeix de part nostra una conversió que mena a la unitat i a la pròpia abnegació que obliga a fixar-se més en les qualitats dels altres que no pas en els nostres propis valors personals. Considereu els altres superiors a vosaltres mateixos. ¿Hem pensat que molts cristians que no formen part de la nostra Església són superiors a nosaltres en caritat, en oració, en amor a Maria? ¿No és cert que ens tanquem tot sovint en nosaltres mateixos, en els nostres interessos quan tot ho centrem en aquelles veritats que nosaltres, per do de Déu, confessem, mentre oblidem aquelles altres qualitats que ells tenen amb més abundància que nosaltres?

Per afegir a les pregàries

- No permeteu, Senyor, que ens considerem mai superiors als altres cristians pel fet que coneixem i confessem algunes veritats de la vostra revelació que ells, per diverses raons, no han arribat a descobrir.

Senyor, protegiu el vostre poble.

- Concediu a tots els nostres germans catòlics que en les seves relacions amb els altres germans es deixin guiar sempre per la humilitat i sàpi-guen considerar superiors els altres que, en molts aspectes, tenen més qualitats que nosaltres.

Senyor, protegiu el vostre poble.

20 DE GENER (dimecres)

Lectura bíblica: Fets dels Apòstols 10,34-48

Homilia

Corneli, l'oficial romà, és un prosèlit, és a dir, un home que accepta les creences i els principis morals del poble de Déu sense arribar a compartir, però, la manera de viure dels jueus ni d'entrar en el poble elegit a través de la circumcisió. Per això és una imatge d'aquells cristians la rectitud interior i la generositat dels quals és innegable i fins i tot constitueix ja un camí per assolir la més plena comunió en la unitat de l'Església. En aquest oficial romà que posseeix alguna cosa, però no tot, ens podem reconèixer tots els cristians. A tots ens manca alguna cosa. Però, si escol-

tem el missatge apostòlic com Corneli, podem rebre la força de l'Esperit Sant que ens menarà a la plena unitat eclesial. La nostra setmana de la unitat ha d'implorar aquest do per als nostres germans separats i per a nosaltres mateixos.

Per afegir a les pregàries

— Feu, Senyor, que tots els qui creiem en Jesús, el vostre Fill, rebem per mitjà d'ell el perdó dels nostres pecats i el do de l'Esperit Sant perquè sigui ell qui ens mení a tots al coneixement de la Veritat plena.

Multipliqueu, Senyor, la gràcia i la pau.

— Concediu-nos, Déu etern, de creure profundament que vós no feu distincions, sinó que acollíu tothom qui creu en vós i fa el bé, siguin quines siguin les seves limitacions i deficiències involuntàries.

Multipliqueu, Senyor, la gràcia i la pau.

21 DE GENER (dijous)

Lectura bíblica: 1 Corintis 3,1-9

Homilia

Entre els cristians, la desunió no es pot pas considerar com un simple fenomen humà inevitable en tota vida social. Quan es tracta dels deixebles del Crist la desunió és una cosa que afecta al que és més essencial de l'Església: les divisions i els partidismes a l'interior de la comunitat cristiana manifesten que no s'ha penetrat ni en el significat del missatge evangèlic, ni en el paper que representen els apòstols i els ministres. Per això Pau no es limita a apaivagar els ànims enemistats sinó que insisteix mostrant fins a quin punt la divisió malmet els fonaments de l'Església.

En l'època en què Pau escriu als corintis, els esperits cultivats s'adherien amb facilitat cadascú al seu filòsof preferit o bé seguien de manera personal un determinat mestre religiós que els havia iniciat en una de les nom-

broses religions o misteris. Els cristians que vivien al costat d'aquests pagans sentien la temptació d'imitar aquesta manera de fer ambiental tot mostrant, també, la seva afecció per un o altre missioner, per aquell o aquell altre ministre del baptisme. I oblidaven que d'aquesta manera s'esqueixa la unitat de l'Església fonamentada, no sobre cada un dels ministres, sinó en l'únic evangeli de Crist i en l'única mort i resurrecció del Senyor.

¿No va passar una cosa semblant en les èpoques posteriors —també en la nostra— quan els cristians donem la primacia a determinades idees o ens adherim a mestres concrets en lloc de posar Crist i la seva Paraula al centre de tot? L'exhortació de Pau ens crida, també a nosaltres, a la unitat.

Per afegir a les pregàries:

— No permeteu, Senyor, que els qui formem el Cos del vostre Fill obrem amb criteris simplement humans, com gent qualsevol; que el nostre menjar sigui sempre l'aliment sòlid de la vostra Paraula perquè, alimentats així, construïm progressivament la unitat de l'Església del vostre Fill.

Senyor, beneïu el vostre poble.

— Guardeu tots els vostres fills de l'Església catòlica en una concòrdia creixent i no permeteu que entre nosaltres hi hagi enveges ni baralles; que la unió de la nostra Església i de la nostra comunitat sigui esperó i ferment d'unitat per als altres cristians.

Senyor, beneïu el vostre poble.

22 DE GENER (divendres)

Lectura bíblica: Efesis 2,13-22

Homília

Sobre la gran esplanada del temple de Jerusalem, el gran mur que *espera* va els pagans dels jueus era com el símbol de la irremeiable divisió de la humanitat i de l'odi que separava uns homes dels altres. Les exigències de la Llei i les seves tradicions particularistes confinaven el poble d'Israel en una mena de "ghetto" espiritual i social. Els pagans semblaven definitivament exclosos de tota comunió amb Déu. La mort de Crist ha invertit aquesta situació: tant jueus com pagans tenen accés a Déu perquè el desig salvador de Déu s'estén a tota la humanitat. Ja no hi ha més separació entre els creients, sigui quin sigui el seu origen religiós, ètnic o social. Aquesta és la pau aportada per Crist. Els creients constitueixen ara una única família de Déu; el creixement de les comunitats cristianes a través del temps i de l'espai són pedres de la construcció d'aquest únic temple vivent que es va alçant cap al seu coronament gloriós.

Però si Déu, pel Cos de Crist, va ensorrar el mur de separació entre jueus i pagans, nosaltres n'hem tornat a construir, de murs de separació, de vegades amb simples lleis i normes humanes, tot separant-nos, fins i tot com a cristians, en diversitat de confessions. I les pedres separades ja no serveixen per a la construcció del temple definitiu de Déu. Per tant, treballar i pregar per la unitat dels creients en Crist és urgent, si volem cooperar a la realització del disseny salvador de Déu.

Per afegir a les pregàries

- Senyor Jesucrist, que vingúreu a anunciar la pau als de lluny i als de prop. Feu que tots els cristians, formant un únic temple, ens integrem en la construcció d'aquell estatge de Déu que construeix l'Esperit Sant.
- Apiadeu-vos, Senyor, del vostre poble.
- Vós que heu volgut fer caure en el vostre cos el mur de separació, feu que tots els qui confessem el vostre nom, edificats sobre el fona-

ment de la doctrina apostòlica, formem, en la unitat, la família de Déu.

Apiadeu-vós, Senyor, del vostre poble.

23 DE GENER (dissabte)

Lectura bíblica: Hebreus 10,19-25

Homília

El breu fragment que acabem d'escoltar ens ha recordat algunes de les bases on es fonamenta la unitat de l'Església: la fe en Jesús, l'esperança en una meta comuna, la caritat fraterna i l'assemblea cristiana com a signe de la unitat de la família de Déu.

Acostem-nos amb cor sincer i plenitud de fe. Tots els qui confessem el Crist com Déu i Senyor, ja tenim la fe, però a molts ens falta aquella plenitud de fe de què parla la carta als hebreus. ¿Com no pensar amb tristesa en aquells germans que, potser per culpa dels "forts en la fe" no creuen en algun dels aspectes de la fe revelada? Preguar per ells, sentir-nos responsables de moltes de les seves deficiències i confessar humilment les nostres culpes són aspectes als quals la setmana de la unitat també ens convida.

Mantinguem fermes la confessió de la nostra esperança, ja que és fidel aquell qui va fer la promesa: tots els cristians esperem el mateix regnat de Déu; tots, amb deficiències, sens dubte, però amb pas ferm ens adrecem al terme de la nostra esperança que serà la visió que Déu ens ha preparat: per tant és una de sola l'esperança a la qual hem estat cridats, com diu l'apòstol en un altre indret, perquè només hi ha un Regne per a tots els qui Déu estima. Així doncs, ¿pot tenir algun sentit que els qui caminem cap a una única meta comuna ens dividim?

Consoleu-vos els uns als altres: ¿No és potser una evident desobediència a la Paraula el fixar-nos els uns en els altres però no precisament per estimular-nos en la caritat sinó per acusar-nos i separar-nos mútuament?

No deixeu d'assistir a les reunions comunitàries. L'assemblea litúrgica és precisament el signe o sacrament de la unitat que Déu vol restablir en el món a través del germen d'unitat de l'Església reunida: "L'Església, diu la constitució *Lumen Gentium*, és el sacrament o símbol i l'instrument de la unió íntima dels homes amb Déu i amb els germans" ¿Com es podrà realitzar la unitat de la família humana, si allò que n'és el símbol i el ferment, l'Església, està dividit? "Que siguin u perquè així el món cregui" ¿I com podrà l'Església significar per als seus fidels i per al món aquesta unitat, si els cristians ens aïllem en celebrar els misteris? La setmana de la unitat hauria d'influir també en nosaltres perquè la unitat que ha de significar l'Església es manifestés també en la manera de col·locar-nos en celebrar la litúrgia: uns fidels escampats per l'església, llocs buits al cor, no signifiquen certament la unitat de l'Església ni són sacrament d'unió. Els qui es posen així, separats, en certa manera deserten de l'assemblea, destruint el signe de la unitat del cos de Crist que és la comunitat reunida i compacta.

Per afegir a les pregàries

- Oh Crist, gran sacerdot de la casa de Déu, feu que tots els qui us confessem com a Senyor ens acostem a vós plens de fe i purifiquem el nostre cor de la mala consciència que ens acusa per les faltes comeses contra la unitat de la vostra Església.

Mostreu-nos, Senyor, el vostre amor.

- Vós, que sou fidel en les vostres promeses, feu que ens mantinguem fermes en la nostra esperança comuna i que ens estimulem els uns als altres a la caritat perquè s'acosti el dia en el qual us poguem celebrar plenament units.

Mostreu-nos, Senyor, el vostre amor.

24 DE GENER (diumenge)

Lectura bíblica: Romans 12,1-2

Homilia

La lectura que acabem d'escoltar conté una exhortació a la unitat sota l'aspecte precís del culte. Així com entre tots els cristians hi ha una unitat en la fe —tots creiem en el mateix Crist—, en l'esperança —tots caminem cap a una mateixa meta—, en l'amor o caritat —tots admetem que el precepte fonamental és el doble amor a Déu i al proïsme— però amb tot aquesta unitat no és total sinó que ha d'augmentar, així passa amb el culte: tots hem d'avançar cap a un culte més veritable, més evangèlic, més conforme al pla de Déu.

La lectura ens ha parlat d'un culte "autèntic" o "espiritual". Aquesta paraula —exegèticament una mica discutida— és important i pot significar dues realitats: o bé culte "sota l'influx de l'Esperit Sant" o bé culte "guiat per la raó humana" i no segons les simples prescripcions rituals i jurídiques. En el fons potser totes dues interpretacions signifiquen una cosa pràcticament molt semblant: el culte cristià s'ha d'esforçar, amb tota intel·ligència i submergit en l'Esperit Sant, per ser fidel —cada vegada més fidel— als ideals evangèlics i no limitar-se a la simple materialització dels ritus externs.

Avui cada dia els cristians de les diverses confessions som més sensibles a les maneres de celebrar. Els catòlics hem recuperat la importància de la proclamació de la Paraula; els fidels de la Reforma, per la seva part, han recuperat el valor de l'Eucaristia dominical. Uns i altres anem descobrint millor el paper del ministeri d'aquell que, en nom de Crist, presideixen la comunitat. I a tots ens queda encara un camí pel qual hem d'avançar: l'intensificar la mútua relació entre el culte que celebrem i les maneres de viure. És el que ens ha dit també la lectura: "us demano d'oferir tot el que sou com a sacrifici vivent, sant i plaent a Déu. Que Déu ens concedeixi a nosaltres i a tots els germans esperats aquest avançar per les sendes d'un culte comú, cada dia més "autèntic" o "espiritual", fins que puguem participar tots en una Eucaristia comuna, culminació del culte dels deixebles de Jesús.

Per afegir a les pregàries

- Concediu, Pare Sant, que tots els qui confessen el vostre nom i celebren les vostres meravelles realitzin un culte autèntic, d'acord amb els ensenyaments del vostre Fill.

Renoveu, Senyor, les meravelles del vostre amor.

- Concediu que totes les comunitats cristianes es deixin transformar per la nova mentalitat evangèlica, distingint el que és la vostra voluntat, i que així caminin cap a la plena unitat.

Renoveu, Senyor, les meravelles del vostre amor.

25 DE GENER (dilluns)

Lectura bíblica: Apocalipsi 21,1-7

Homilia

Amb aquestes Vespres acabem l'octavari per la unitat dels cristians. Avui hem recordat a "sant Pau, apòstol, predicador de l'Evangeli i mestre de la gentilitat", com canten a l'Orient com a l'Occident, com cantarem en l'antífona del Magníficat.

I acabem de sentir un text bíblic que es refereix a l'etapa final de l'Església; el regne de Déu consumat.

Per Jesucrist vivim ja en la nova Jerusalem, que baixa del cel de part de Déu. Però per altra banda esperem també el perfeccionament d'aquesta Ciutat Santa, desitgem veure-la abillada amb els ornaments nupcials de la unitat, com la núvia que es guarneix, sempre amb un interès renovat, per al seu espòs, que desitja veure-la revestida d'una unitat plena.

Desitgem i demanem una Ciutat Santa on desaparegui el mar, és a dir, el conjunt de mals que amenacen amb la mort de l'amor, tal com el mar

amenaçava de devorar la vida dels nàufrags. Desitgem una Església que sigui de debò estatge de Déu en els homes, amb tots els homes unificats en la pau mútua, i construïda com a temple de pedres fortament trabades per tal de ser digna de l'habitatge de Déu. Aquesta estada de Déu amb els homes ja és realitat a través de la nostra unitat incipient, però encara és una estada imperfecta, fins que aconseguim una unitat totalment consumada.

Per afegir a les pregàries

- Vós que enviàreu Jesucrist perquè aplegués en la unitat tots els vostres fills dispersos, allunyeu de nosaltres el dolor i les llàgrimes de la divisió i feu que l'Església, esposa de Crist, es revesteixi amb l'adorn nupcial de la plena unitat.

Recordeu-vos, Senyor, de la vostra Església.

- Vós que heu promès d'escoltar les peticions fetes en nom del vostre Fill, concediu a tots els qui en aquest octavari han pregat per la unitat i han participat en reunions ecumèniques el vostre esperit d'amor i de veritat.

Recordeu-vos, Senyor, de la vostra Església.